

Perspectives Actuals de Recerca: de l'Acció a la Creació

2015/2016

Codi: 43206

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en Educació	OT	1	1

Professor de contacte

Nom: María Lurdes Martínez Mínguez

Correu electrònic: Lurdes.Martinez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisites

Els que estan establerts per a accedir al Màster de Recerca en Educació.

Objectius

Aquest mòdul és obligatori de l'especialitat d' Art, Cos i Moviment, i és optatiu de la resta d'especialitats. La configuració de la proposta es planteja a través de la interacció entre la psicomotricitat i les arts visuals. Es pretén exposar, analitzar, contrastar i reflexionar sobre diferents enfocaments conceptuals i de recerca en els que

partint de l'acció, el joc, l'experimentació i el moviment, s'arribi al pensament, la representació i la creació.

Els blocs de contingut d'aquest mòdul es conformen a partir dels següents plantejaments:

El cos, el joc i la psicomotricitat proporcionen i construeixen processos de creació integrals i globals a través de diverses formes d'expressió i comunicació dels múltiples llenguatges artístics.

Els processos de creació integrals i globals s'enriqueixen quan es realitzen mitjançant estudis i projectes innovadors i inclusivament d'intervencions educatives des de la interdisciplinarietat i la multidisciplinarietat.

En aquest mòdul s'abastaran les següents temàtiques:

Cos, joc i psicomotricitat

Llenguatges artístics

Procés de creació

Projectes interdisciplinaris, innovadors i inclusivament

Competències

- Analitzar dades d'acord amb la seva natura i elaborar resultats d'acords amb els propòsits de la recerca.
- Aplicar en l'àmbit de la recerca educativa les perspectives i les estratègies creatives per innovar en l'educació física, artística i psicomotriu
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els marcs teòrics amb referència a l'educació física, artística i psicomotriu per establir aquells que orienten la investigació i anàlisi de projectes interdisciplinaris, innovadors i inclusivament

2. Buscar i analitzar referents teòrics sobre investigació, llenguatges artístics i processos de creació
3. Conèixer els aspectes rellevants de les investigacions sobre el cos, el joc i la psicomotricitat i analitzar-los com a objectes d'investigació
4. Demostrar l'aprenentatge aplicat a l'àmbit de la investigació educativa referit a l'educació física, artística i psicomotriu.
5. Determinar eines d'anàlisi adequades a la naturalesa de les dades
6. Establir estratègies d'anàlisi de dades pertinents
7. Identificar i interpretar els coneixements i estratègies necessaris per a la investigació en la innovació de l'educació física, artística i psicomotriu.
8. Identificar problemàtiques educatives i avaluar quines aproximacions metodològiques permeten donar-los resposta
9. Identificar problemes a la pràctica des de les tendències actuals en investigació de l'educació física, artística i psicomotriu.
10. Identificar referents teòrics i avaluar-ne l'adequació per interpretar problemàtiques pròpies en les investigacions sobre el cos, el joc i la psicomotricitat
11. Jutjar la rellevància i pertinència teòrica i social d'una problemàtica d'investigació en educació física, artística i psicomotriu.
12. Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
13. Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris

Continguts

Perspectives teòriques i estratègies en la investigació de les següents temàtiques:

- 1.-Cos, joc i psicomotricitat
 - 1.1.- La importància del cos
 - 1.2.- El joc com a font de plaer i aprenentatge
 - 1.3.- L'Educació Psicomotriu
- 2.- Llenguatges artístics
 - 2.1.- Els llenguatges artístics: musical, corporal, visual i plàstic,...
 - 2.2.- Competències que desenvolupen
 - 2.3.- Importància en la formació de la persona
- 3.- Procés de creació
 - 3.1.- Estructura i metodologia
 - 3.2.- El paper de l'adult o educador
- 4.- Projectes interdisciplinaris, innovadors i inclusius
 - 4.1.- Disseny i característiques
 - 4.2.- Anàlisi de projectes en l'entorn formal i no formal

Metodologia

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

Classes magistrals/expositives per part del professor
 Lectura d'articles i fons documentals
 Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals
 Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis.
 Presentació / exposició oral de treballs.
 Tutories.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencials: magistrals i seminaris amb tot el grup	36	1,44	3, 4, 7, 8, 10, 11

Tipus: Supervisades			
Tutoria i acompanyament	36	1,44	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Treball autònom de l'estudiant	78	3,12	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9

Avaluació

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a labmemòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats individuals i grupals de suport al marc teòric i de recerca	30% - 35%	0	0	3, 7, 8, 10, 11, 13
Assistència i participació en les sessions	15% - 20%	0	0	12, 13
Memòria / treball individual de mòdul	45% - 50%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 9, 13

Bibliografia

Abad, J. (2008). El placer y el displacer en el juego espontáneo infantil. *Arteterapia. Papeles de arteterapia y educación artística para la inclusión social*, 3: 167-188.

Acaso, M. (2009). *La educación artística no son manualidades. Nuevas prácticas en la enseñanza de las artes y la cultura visual*. Madrid: Catarata.

Aguirre, I. (2005). *Teorías y prácticas en educación artística*. Navarra. Universidad Pública de Navarra.

Anguera, M. T. (1988). *Observació a l'escola*. Barcelona: Graó.

Arnáiz, P.; Rabadán, M.; Vives, I. (2008): *La psicomotricidad en la escuela. Una pràctica preventiva y educativa*, Barcelona: Teide.

Bamford, A. (2009). *El factor ¡wuuu!. El papel de las artes en la educación*. Barcelona: Octaedro.

Bancroft, S., Fawcett, M. y Hay, P. (2007). *5x5x5 researching children researching the world*. England: Bath Spa University and Arts Council.

Barone, T. i Eisner, E. (2006) «Arts-Based Educational Research». En Green, J., Grego, C. y Belmore P. (eds.) *Handbook of Complementary Methods in Educational Research*. (pp. 95-109). Mahwah, New Jersey: AERA.

Bonàs, M.; Vives, I. (2003). *El cuerpo tiene sus razones. Propuestas de la escuela para atender a estas razones*. Aula, 122: 85-96.

Calmels, D. (2013). *Fugas. El fin del cuerpo en los comienzos del milenio*. Buenos Aires, Biblos, 18-21.

Eisner, E. W. (2004). *El arte y la creación de la mente*. Barcelona: Paidós

(2005). *Educación la visión artística*. Barcelona: Paidós. 1ª edición, 1972

Efland, A. (2004). *Arte y cognición. La integración de las artes visuales en el currículum*. Barcelona: Octoedro.

Garaigordobil, M. (2010). *Juego y Desarrollo Infantil: Revisión Teórica y Propuestas de Intervención*. Resum conferencia a les V Jornades de Reflexió: Psicomotricitat i escola. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

Garaigordobil, M. y Berruero, L. (2011). Effects of a Play Program on Creative Thinking of Preschool Children. *The Spanish journal of psychology*, 14, pp 608-618. doi:10.5209/rev_SJOP.2011.v14.n2.9.

García, L. (2000). *La observación psicomotriz: transformar la experiencia compartida en comprensión. Propuestas para un análisis interactivo*. Entre Líneas, 7, 10-14.

Imbernón, F. (coord.) (2002). *La investigación educativa como herramienta de formación del profesorado. Reflexión y experiencias de investigación educativa*. Barcelona: Graó.

Latorre, A. (2003). *La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona: Graó

Martínez-Mínguez, L. (coord.) (2008). *Educación física, transversalidad y valores*. Madrid: Wolters Kluwer

Marín, R. (2005). *Investigación en Educación Artística*. Universidad de Granada. Universidad de Sevilla.

Morón, Mar (2011). *La creación artística en la educación de las personas con discapacidad intelectual. La autodeterminación*. Directores: Isabel Gómez Alemany i Marián López-Fernández Cao. Facultat de Formació del Professorat. UB (tesis doctoral)

<https://www.educacion.es/teseo/mostrarRef.do?ref=927870>

<http://www.tesisenred.net/handle/10803/31794>

Pérez Serrano, G. (1990). *Investigación-acción: aplicaciones al campo social y educativo*. Madrid: Dykinson

Rogers, C. (1978). *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós Educador Contemporáneo.

Roldán, J.; Marín, R. (2012). *Metodologías artísticas de investigación en educación*. Archidona (Málaga): Aljibe.

Sanchez, J.; Llorca, M. (2008). *El rol del psicomotricista*. Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 62 (22,2), 35-60.

Saura, A. (2011). *Innovación educativa con TIC en educación artística, plástica y visual: líneas de investigación y estudios de casos*. Sevilla: MAD.

Vaca, M.; Varela, M.S. (2006). *¡Estoy dentro de mi cuerpo!* Cuadernos de Pedagogía, 353: 26-28.

Wild, R. (2002). *Educación para ser. Vivencias de una escuela activa*. Barcelona: Herder.